B. N. C.
FIRENZE
1033
9

1033.9

XXXVII
BVSCII
1580
MISCELLANEE
R. BIBLIOTECA NAZ. CENTRALE DI FIRENZE
1033
9

XXXVII

Aug. BUCCH

Oratio ad Sixt. V.

1586

1023.2

A I

AVGVSTINI BVCCII
TAVRINENSIS ACADEMIAE PHILOSOPHI PRIMARII,
SERENISSIMIQ. ET EXCELSI PRINCIPIS CAROLI EM. SABAVDIÆ DVCIS ORATORIS.

AD SIXTVM QVINTVM PONT. MAX. ORATIO.

In publico Conſiſtorio habita Illuſtr. & Excell. Amedeo à Sabaudia S. Ramberti Marchione obedientiam præſtante. An. M D LXXXVI.

BIBLIOTECA NAZIONALE 1872
BIBLIOTECAE FLORENTINAE PVB.

ROMÆ, Apud Ioan. Angelum Ruffinellum. 1586.
SVPERIORVM PERMISSV.

1033.2

AMPLISSIMO S. R. E. CARDINALI ALEXANDRO PERETTO SIXTI V. PONT. MAX. NEPOTI ILLVSTRISSIMO,

AVGVSTINVS BVCCIVS S. D.

ORATIONEM noſtram Illuſtriſsime, & ampliſsime Cardinalis, ad Sixtum V. Pont. Max. auunculum tuum Caroli Em. Sab. Ducis nomine habitam, vt tibi nominatim inſcriberemus, non tam aliorum exemplum monuit, quàm rationes aliæ impulerunt. Cum enim tanti Pontificis, tibiq; ſanguine adeo coniuncti, ſtudia, mores, virtutes, reſq; primis hiſce Pontificatus temporibus geſtæ; quarum gloria in te ſummæ ſpei Adoleſcente Cardinali facto, tamquam in ſpeculo hæreditario iure refulget, in ea attingantur; nemini magis, quàm tibi fuit hæc, quamuis breuis earum commemoratio dedicanda. Accedit ſingularis Ducis noſtri in eundem ſummum Pont. eadem ipſa oratione teſtata obſeruantia: quæ ad te non ſolùm tamquam digniſsimum tanti Pontificis nepotem, ſed & veluti ſtudioſiſsimum eiuſdem imitatorem iure optimo ſpectare videtur. Quamobrem eam ipſam, licet à te in publico iam Conſiſtorio auditam orationem libenter ideo dicauimus, vt ea denuò per ocium perlecta, non modo optimi Pont. diuinas virtutes ſæpius admirans, Io. Angelo Papio viro optimo & eruditiſsimo tuorum ſtudiorum auſpice, & duce ad earum imitationem accendaris; verum etiam Principis noſtri ab auunculo in nepotem, totamq; Illuſtriſsimam Perettam familiam, deriuatam obſeruantiam, & ſtudium aſsiduè agnoſcas; tantarumq; laudum à ſummis Principibus viris profecta teſtimonia in vnum volumen colligas; eaq; veluti perpetua, maiorum tuorum monumenta, vel potius incitamenta, ad perpetuam rei memoriam reponas. Vale.

QVOD occulto, Dei immortalis conſilio, contingere plerumque ſolet, (Sanctiſſime , & Beatiſs. Pater) vt ſcilicet ſecundis in rebus , non vnus modo, proſper,& ſalutaris euentus hominibus accidat; ſed potius acceſſione, ac veluti cumulo facto alter alteri ſuperueniat; id ſuperiori anno Carolus Emmanuel excelſus Sab. Dux in ſeipſo fuit fœlici numine expertus. Cum enim poſt eius cum Catharina Philippi Hiſpaniarũ, Indiarum, nouiq; Orbis Regis omnium memoria maximi & potentiſſimi filia celebratas nuptias in magno Procerum,populorumq; plauſu verſaretur; ad ſummam eius lætitiam, quam ex optimi Regis, totiusq; Regiæ ſobolis conſuetudine capiebat, magnus quidam de tuo Pontificatu nuntio accepto gaudij cumulus acceſſit. Atque is eò gratior,& acceptior fuit: quo ex tua hac plane cęleſti aſſumptione non ſuis modo priuatis commodis; ſed & vniuerſæ Chriſtianæ Reipub. vtilitati rectè conſultum eſſe intellexit. Quod accipias velim (P. ſanctiſſime) non tamquam communi quadam eorũ, qui ſummis Pontificibus gratulantur, loquendi conſuetudine dictum, ſed tamquam ex animo, ac re ipſa ita dictante pronuntiatum. Nam & inſolita illa popularis hilaritas, quam primo nuncio accepto, vniuerſus Chriſtianus orbis publici veluti expectati boni augurium faciẽs oſtendit,& cauſſæ prętereà multę & maximæ,quibus magna de te expectatio concitaretur, id ſignificare, vel potius præmonſtrare videbantur. Quas quamuis notiſſimas ipſo tamen orationis curſu ita expoſcẽte,priori eius partę attingere quoquo pacto cogor,paucisq; aperire,quàm neceſ-

neceſſaria fuerit, tua hæc in ſummum Pontif. creatio, quàm benemerita, ac demum quàm lęta, proſperaq; omnia te Pontifice ſint ſperanda. Quibus breuiter commẽmoratis, eas: quæ ad excelſum Principem noſtrum ſpectant rationes exponam, officiaq; perſoluam huius legationis præcipua. In quo officio præſtando ſi aliquid de tuis maximis excellentiſſimisq; virtutibus attingens ſingularem tuam modeſtiam offendero, ignoſcat quæſo Sanctitas tua, ingenio audentiori, rerum dicendarum copia, & magnitudine capto. Vt enim abſcondi nequit ciuitas ſupra montem poſita: Ita neque tantarum virtutum ſplendor per te ex ſublimi hac Apoſtolica ſede, tamquam pręcelſo monte nobis ad benè ſanctéq; viuendum præfulgens, neque ſilentio præteriri potuit, neque verò omitti ad noſtram inſtitutionem, & exemplum debuit. Cuius muneris in hunc vſque diem explendi dilatio, præterquam, quòd in varios rerum, nec cogitatos euentus referri debet, & id præterea commodi attulit; vt eo etiam Carolus Emmanuel Dux noſter non ſuam modo obedientiam hac legatione deferat, ſed & ſimul interim nati Principis præcocem ex educatione domeſtica in ſacram hanc ſedem pietatem & cultum polliceatur; atque item Sanctitati veſtræ non tam de ſummo Pontificatu, quàm quod eum magna cum laude & dignitate ſuſtineat, duplici nomine gratuletur. Vt verò ad tuæ huius in ſummum Pontificem aſſumptionis neceſſitatem indicandã aggrediamur; qualis nam fuerit, ac nunc etiam ſit Chriſtianæ Reipub. ſtatus explorare, deſcribereq; oportet. Quemadmodum enim non antea morbis remedia adhiberi ſolent, quàm ægrotantis, morbiq; natura

tura inſpecta. Ita non aliunde tuæ huius creationis opportunitas commodius iudicari poteſt, quàm Chriſtianę Reipub. ſtatu deſcripto, quibuſq; vndique vrgeretur incommodis, ad memoriam reuocatis.

Noſtrorum temporũ conditio (Sixte Pontifex Maxime) ſi prętериti rerũ exitus pręſensq; ſtatus ſpectentur, pro regionum & locorũ varietate multiplex, & varia, miſtamq; mali, boniq; ſpeciem pręſeferens videbitur. Vt enim de religione primùm dicamus, Chriſtianum nomen, quod antea diuino fauente numine in omnes orbis terrarum partes longè lateq; diffuſum penetrauerat: nunc per Chriſtianorũ Principum diſcordias, & bella ab immaniſſimo Orię̃tali Tyranno in hunc Europæ angulum redactũ, licèt auctoritate auguſtiſſimum, imperio tamen & ditione anguſtiſſimum eſt redditum. Atq; vtinam, quędam ex ijs: quæ opibus, robore, virtuteq; præſtantes Prouincię ſunt, quarumq; armis innumera olim Saracenorũ millia cecidere, magnaq; Aſiæ pars domita, debellataq; fuit, non etiã inteſtinis bellis, religioniſq; factionibus præmerentur. His malis grauiſſima Penuriæ calamitas acceſſerat: quæ multas, maximaſq; Italiæ ciuitates, ac præſertim vrbem Romam ſummopere cõflictabat. Sed & nobiliſſimę Italiæ regiones, Picenũ Vmbria, Agerq; Romanus, immo tota propè Italia, varijs exulum incurſionibus, audaciſſimorumq; hominum cædibus & rapinis turbabatur, adeò vt nemini per eam tutus pateret aditus: ſed potius omnia eorum licentiæ, & libidini viderentur expoſita; nihilq; magis in hominum ore eſſet, quàm exules, aut ſicarios inſignem aliquam cædem aut vim, aut aliud huiuſmodi perpetraſſe. Cùm talis eſſet religionis rerumq; noſtrarũ

ſtatus

ſtatus, quale tunc temporis fuerit Tyrannicum illud Turcarum imperium Chriſtiani nominis æmulum, videamus. Graue iamdudum, periculoſumq; bellum ab Amurathe Turcarum rege, cui nihil magis cordi eſſe ſolet quàm exteros, aut finitimos aſſiduis incurſionibus,& populationibus infeſtare, aduerſus Perſarum Imperatorem ſuſceptum,geſtumq; fuit. In quo poſt multas vtrinque clades acceptas eò deuentum eſt,vt Turca, qui veteri antea Tartarorum amicitia, & copijs fretus, maiorum ſuorum victorijs clarus, opibus,pecunijs,cõmeatibusq; abundãs,ducentena auxiliariorum millia ad nutum cogere cõſueuerat,nunc inter eum, & Tartaros diffidentia oborta tanto præſidio deſtitutus,totq; calamitatibus acceptis,veteranorumq; legionibus amiſſis debilitatus, & fractus, glorioſæq; à noſtris ſuperioribus annis ad Echinades obtentæ naualis victorię memor,Chriſtianorum Principũ conſpirationẽ, armaq; tacitè formidet. Hæc cum ita in Europa atq; Aſia;atque omnino in Occidentali,Orientaliq; imperio inter Chriſtianos, Perſasq; & Turcas, labente Turcarum fortuna proxime gererentur: in nouo etiã vocato orbe remotiſſimisq;, atq; ab eo penitus diuiſis inſulis Chriſtiana fides miris incrementis promoueretur: nonnulliq; Reges ab impio Idolorũ cultu ad veri luminis claritatem perducti obedientię officiũ per legatos pręſtitiſſent, Gregorij XIII. mors improuiſa ſuperuenit. Quò circa rebus noſtris,ita inter ſpem & mœtum poſitis, dum rogatis pro nouo Pontifice deligendo Cardinalium comitijs pia vota,& preces ad Deũ fierent, prudentum ſermonibus & indagatione exquiri de more cœpit: quem nam ex tot lectiſſimis patribus in ea tẽporum,

rum, rerumq; agendarum occaſione in ſummum Pontif. eligi expediret. In quo iudicio ferẽdo, vt in humanis con ſultationibus ex fine primum recte conſtituto, media artificioſa ſerie inueniuntur ad eum adipiſcẽdum idonea: Non ſecus in optata Pontificis electione: omnes vno veluti veritatis ſpiritu afflati in id maxime conſenſere; cum ſcilicet Pont. eligi oportere: qui vt turbulentas hęreſum procellas ſedaret, Religionis, pietatiſq; ſtudio primũ & maximè teneretur; vt Principum lites, diſſidiaq; cõponeret, ijs omnibus gratus, neminiq; ſuſpectus foret; vt exulibus, & ſicarijs, Italiã expurgaret, eſſet in puniendis facinoribus ſeuerior; vt peſtis, penuriæq; imminentibus calamitatibus occurreret, pietate in Deum, ſedulitateq; erga homines valeret: ac tandem, vt tam pulchram rerum Turcicarum atterendarum, aut verò omnino etiam abolendarum occaſionem, renouato inter Chriſtianos Principes pio fœdere arriperet; priuatarũ rerum ſtudijs poſthabitis, omnes eius curas, opes conatuſq; & ſtudia in vnius Dei cultum, religioniſq; decus & amplitudinẽ conferret. Quæ omnia ſi quis accuratè ad tui normã & exemplum expenderit: ita in te vnum conſenſiſſe animaduertet, vt nemo amplius in poſterum mirari debeat, te communi quadam omniũ ordinum acclamatione; ne dicam diuinatione, vel primo ipſo in cõclaue ingreſſu; tantoq; ac tam repentino ſummorũ omnium Cardinalium conſenſu Pontificem maximũ fuiſſe renuntiatum. Vt enim à tuæ ante actæ vitę ratione auſpicemur, tu in D. Franciſci familiam, ſanctitate, pietate, doctrinaq; nobiliſſimam adſcitus, in eaq; educatus, ita humanam Philoſophiam cum diuina ſapientia coniunxiſti, vt docentis, diſputantiſq;

partes

partes in celeberrimis tui ordinis Gymnaſijs magnâ cum laude ſuſtinueris: diuinum euangelicum verbum in ampliſſimis Italiæ ciuitatibus non minori populorum fructu, quàm plauſu prædicaueris, ordinis tui ſacri officia & magiſtratus ſumma conſtantia & integritate geſſeris, ac tandem ad ſacræ inquiſitionis officium ſupremamq; tui ordinis præfecturã, Pij V. optimi olim Pont. atq; in pernoſcendis, ponderandiſq; hominum ingenijs acerrimi cenſoris iudicio fueris vltro ſponteq; vocatus. In quibus omnibus muneribus alijſq; maximi momenti negotijs, cum is idem ſummus Pont. ſingularẽ in rebus gerendis prudentiam, fidem eximiam, vitæ integritatem, conſtantiamq;, quibus ille virtutibus ad Pontificatum peruenerat in te ipſo recognouiſſet; te eadem veſtigia ſecutum in ſupremum hunc orbis terrarũ ſenatum meritò adſciuerat: atq; ita adſciuerat, vt quemadmodũ Gregorius XIII. a Pio Quarto Cardinalis factus, ei Pio V. interpoſito in Pontificatu ſucceſſerat: Ita & tu à diuini genij Pontifice ſimul & Cardinalis fieres, & ei in Pontificatu ſucceſſor alterno ſeruato ordine deſignareris. Munera verò, quæ primis ipſis Pontificatus temporibus expectabantur, ita iam à S. T. præſtita, ac multa concepta, adumbrataq; cernuntur, vt prudenti cuique fas ſit, ex ijs, tamquam primis lineis ductis, atq; ex Sixti, & Nicolai Quarti, Iulijq; ſecundi ſummorum olim Pontificũ imaginibus, quos tibi maximè imitãdos propoſuiſti, qualem mente geras Pontificatus ſpeciem, ac quàm alta conſilia animo verſes, conijcere, aut diuinare. Vt enim miſſa faciamus excelſi tui animi indicia, quæ Cardinalatus temporibus dediſti, præſertim verò egregij operis ſepulchrum, Nico-

lao Quarto magnæ pietate extructum, villæq; tuæ, vel potius ad pias meditationes ſeceſſus fabricá, adeo magnificè inchoatam, vt certior eſſe videreris, eamdem paullo poſt te Pont. magnificétiſſimo cultu fore abſoluendam; tu ſtatim atq. ſolium conſcendiſti, exuſcitata bellorum incédia literis, legationibus, officijs magna ex parte compreſſiſti, Principum gratiam, atque animos tibi varijs officijs conciliaſti, turbatas exulum & graſſatorum incurſionibus vias non coactis, ſed dimiſſis militú copijs, non Principum auxilijs, non bellico apparatu: ſed vnico ſeuerioris cenſuræ diplomate dato ab illorum iniuria vindicaſti: magna parſimonia magnam pecuniarum vim in ęrarium ad Eccleſiæ vſus retuliſti, optimos Cardinales ad Reipub. gubernacula reuocaſti, annonæ caritatem tunc præſentem leuaſti, imminentem repuliſti; maioraq; in dies moliens magnam quandam de tuo hoc Pontificatu, quam nunc pręclarè ſuſtines, expectationem commouiſti. Hinc tibi ob illuſtria in Remp. merita S. C. ſtatua in Capitolio decreta fuit, in cuius locata baſi maximis literis inciſum elogium legitur quod cum res pręcipuas à te geſtas complectatur dignú viſum eſt, quod in hoc auguſtiſſimo cœtu recitaretur SIXTO V. PONT. MAX. OB QVIETEM PVBLICAM COMPRESSA SICARIORVM EXVLVMQ. LICENTIA RESTITVTAM; ANNONAE INOPIAM SVBLEVATAM; VRBEM AEDIFICIIS, VIIS, AQVAEDVCTV ILLVSTRATAM, S. P. Q. R. Dies me antea, lateraq; deficient (Pater ſanctiſſime) quàm quòd Sanctitatis Tuæ laudes, illuſtriaq; facta: quæ mihi inter dicendum occurrunt vltro recenſeam, aut verò quantá de te hominibus ſpem inieceris, exponam. Quapropter non eſt mirandum ſi te,

tali,

tali,tantoq; Pontif.facto Carolus Em.Princeps noſter incredibili fuerit gaudio perfuſus,vtpotè is:qui præter eas, quas diximus lætitię cauſas,quæ ei cum reliquis Chriſtianis Principibus communes fuere,alias quoque ad priuatas eius rationes pertingentes habuit:quibus nō mediocriter commoueretur.Sciebat enim ſe,vt paterni Regni, ita & veteris obſeruantiæ,qua parens olim ſuus Em. Philibertus Sanctitatem V.colebat,ab eaq; peramanter,perofficioſeq; diligebatur , hæredem fuiſſe inſtitutum . Ad ſuam verò hanc hæreditariam propenſionem proprius quoque in eam cultus accedebat,quo eam ipſam honorificentiſſima virtutis meritorumq; exiſtimatione proſequeretur. Atque pium hunc eius , debitumq; affectum auxit , vel potius nouo obligationis vinculo obſtrinxit illuſtris illa tua declaratio,qua eundem Principem imperatorij gladij,pileiq; Margaritis,ſacræq; columbæ ſpecie inſignis,Coniugem verò ſuam aureę roſæ muneribus,illis quidem defenſionis , victoriæq; aduerſus Catholicæ fidei hoſtes,hoc verò lætitię in militante triumphanteq; Chriſti Eccleſia ſymbolis , & auſpicijs liberaliſſimè donaſti;populosq; ſuos ad diuinū numen graſſante in Eporedia peſte precibus,& deuotione placandum apertis ſacri Iubilæi theſauris vehementer excitaſti. Sed ijs propenſi ſui in eam animi teſtimonijs , vna quædam omnibus Pontificibus communis obſeruantiæ ratio accedit, ex maiorum ſuorum imitatione ducta.Nam Emmanuelle Philiberto,Margaretaq; à Francia optimis,ſacręq; huius ſedis obſeruantiſſimis parentibus ortus , per Beroldum Saxonem primum Sabaudiæ Principem ab Othonibus de Catholica Eccleſia optimè meritis Cæſaribus,

 per-

perpetua quadam, nullaque vnquam impuritatis labe aſperſa, ſanguinis ſerie & ſucceſſione, originem repetit ſuam. Quin & affinitatum ratione, per multiplices cum ſummis Chriſtianæ Reipub. Regibus, & Imperatoribus: quorum glorioſiores tituli à Catholicæ religionis cultu profecti fuere, repetitas matrimoniorũ coniunctiones; ac per eam, qua nuper Catharina Philippi nata, Henriciq; ex Eliſabetha filia, Nepte in vxorem ducta, ſe denuo cum duobus ſummis illis Regibus affinitate deuinxit, Catholicis vndique & Chriſtianiſſimis titulis & exemplis ſiue inuitatus, ſiue incitatus, non poteſt à maiorum ſuorum fide tranſmiſſa pietate degenerare. Dicerem & de Sabaudien. Principũ egregijs in ſummos Pontifices, vniuerſamq; Dei Eccleſiam meritis: Dicerem, & de eiuſdem Principis, Regięq; Coniugis ſuę excellenti in Deum pietate, in homines beneficentia, liberalitate, clementia, rerumq; præclariſſimarum obeundarum deſiderio, niſi huic meo iuſto erga eos officio ſingularis illorum verecundia reclamaret: quæ eiuſmodi eſt, vt eos nulla de re alia, quàm de optima voluntate, honorificentiſſimaq; virtutis expectatione laudari patiatur. Quapropter à Principum noſtrorum perſonis ad illorum Prouincias orationem transferens, pauca quædam de ijs, huic loco non inopportuna ſubijciam. Tota Principis noſtri ditio (P. Sanctiſſime) in tres partes diuidi commodi poteſt, in Tranſalpinam: quæ vltra Alpes Italiam à Gallia diuidentes ab occaſu, Sabaudos, & Sebuſianos, Briſſienſes nunc dictos; aliosq; Populos iuxta Rhodanum, ad vrbis vſque Lugdunenſis proſpectum complectitur: Alpinam; quæ Centrones vocatos, aliosq; Alpium incolas

las Viennenſibus & Heluetijs finitimos,atque à meridię Tendenſes, & Ceſpitellenſes,Capillatos olim dictos,totamq; oram illam continet: quæ à Varo flumine per adiacentia iuga ad Ligurię vſque ſubappenninæ planiciem extenditur. His ſubalpina ſuccedit: quæ ad Alpium radices ſita, quas veteres ab Herculis & Hannibalis tranſitu Graias,Peninas,& ſummas, recentiores noſtri Ceniſium, Diuiq; Bernardi maiorem, minoremq; montem vocant; per Salaſſios & Taurinos,ac per nobiliſſimas Aſtæ Pompeiæ, & Vercellarum ciuitates, Mediolanenſium; atq; per Vneliam,& Niciá, Genuenſium, & Maſſilienſium fines attingit. Ex ijs Tranſalpina dicta ita ſe habet, vt pars ea, quæ Rhodanum, Lemanumq; lacum ſpectat: in qua ſibi Hæreſiarchæ Babylonis ſedem conſtituerunt, ferociſſimis vndique gentibus cingatur:quarum magna pars à Catholica fide dirempta, diſſociataq; eſt. Quæ ita in ea, quam nomine profitetur, religione eſt inſtituta, vt nihil magis cogitet, & tentet, quàm vnà cum finibus hæreſum quoque peſtem ampliare, eamq; per finitimas prouincias, ac præſertim per Italiam clandeſtinis concionibus, hæreticisque ſcriptis & libellis ex profeſſo, ac veluti ex inſidijs ſparſis, diffundere. Sed Deus, magnus ille Deus, fidelium ſuorum miſertus, per Principis noſtri perpetuas pro Catholica fide excubias tam nefariam cladem à ceruicibus noſtris hactenus auertit; eademq; (vt ſperamus) miſeratione commotus: tuis præſertim (Pater Sanctiſſime) precibus & auxilijs in poſterum auertet, immo vero omnes impiorum machinationes funditus euertet. Ex quibus facilè intelligere licet, Principis noſtri regnum,arcis munitiſ-

 ſimæ

ſimæ inſtar eſſe, communiſq; propugnaculi,in quo partim aduerſus Hæreticorum inſidias, partim verò per Niciam Liguſtici maris vrbem opportuniſſimam contra Turcarum conatus,pro Chriſtiana religione, pro ſacræ huius Sedis auctoritate, & dignitate, pro tranquillitate Italiæ,pro Clero & Populo,pro parentibus,vxoribus, liberiſq; perpetua ſit contentione dimicandum. Quibus ſanè nominibus præter veterem Sabaudiæ Principum in ſummos Pontiff.obſeruantiam, promptamq. & alacrem Car.Emmanuelis in S. V. voluntatem, locorum quoque natura & ſitus poſtulat, vt ea peculiari quodam fauore & ſtudio rerum ſuarum patrocinium ſuſcipiat,diuiniquè animi iuuenem Principem paterno, quo cœpit,amore proſequatur.Ipſe verò interim Cathol.Principis, ſacræq; huius ſedis obſeruantiſſimi, & obſequentiſſimi munere fungi cupiens, cum per rerum ſuarum ſtatum, non poſſet huc,quod maximè cupiebat profectus,ad ſacros eius pedes procumbere,præter Carolum Mutum vnū ex Romanis proceribus,Septimi Marchionē,Oratorem ſuum Illuſtriſſimū apud te reſidentem, per Excellentiſſimum Principem Amedeum à Sabaudia Sacræ Annuntiationis equitem Torquatum, Sanctiq; Ramberti Marchionem fratrem ſuum ſanguine & amore coniunctiſſimum, Sanctitati Veſtræ perpetuæ obedientiæ officiū ſtudioſiſſimè defert,& pręſtat.Inſuper quantum ille opibus,copijs,ditione,ac cum ſummis Regibus affinitatis coniunctione poteſt,id omne in tuū, ſacriq; huius ordinis decus libentiſſimè conferet, vitam etiam pro ijs, vbi ſe ſe obtulerit occaſio alacriter profuſurus. Atq; vt auſpicatiſſimo eius de S. V. iudicio & expectatione orationem concludam;

illc

ille ita ſibi (diuino fauente numine) breuī futurum pol-
licetur, & ſperat, vt quemadmodum tres priores noſtro-
rum ferè temporum Pontificatus, ſacri Tridētini Conci-
lij approbatione, Pij fœderis ſanctione, naualiq; ad Nau-
pactum prælio, & victoria omnium memoria maxima
& memoranda, Iaponenſiumq; Regum, & Populorum
ad Chriſtianam fidem conuerſione celebres, illuſtresq;
fuere: Ita tuus hic, quem tibi nomine olim FOELICI,
nunc verò re ipſa fœliciſſimum eſſe auguramur, & cupi-
mus, hæreſum extirpatione, Prouinciarum pacatione, pij
fœderis in Turcas renouatione, diuiniq; nominis, & cul-
tus in extremas orbis terrarum partes, Synarum, Aureæ
Cherſoneſſi, reliquarumq; Iaponenſium inſularum pro-
latione auguſtiſſimus, glorioſiſſimusq; ſis futurus. Deus
interim bonorum omnium auctor & ſeruator, votis hi-
ſce noſtris propitius annuat. Tuq; SIXTE Pont. Max.
qui Dei vice in terris fungeris, omen hoc tibi, vniuerſæq;
Chriſti Eccleſiæ fauſtiſſimum, auſpicatiſſimumq; à no-
bis accipito. DIXI.

RESPON-

RESPONSIO SVMMI PONTIFICIS NOMINE

AB ANTONIO BVCCAPADVLIO SECRETARIO FACTA.

CAROLI EMMANVELIS *Sabaudiæ Ducis fratris tui, Illuſtris Orator, virtutem, animiq; magnitudinem admiratus eſt Sanctiſſimus Dominus noſter ex eo tempore, cum ille adoleſcens, penè potius puer res præclariſſimas, catholicæq; Eccleſiæ optatiſſimas aggreſſus, conatusq; eſt. Quo quidem conatu tria maxime eſt conſecutus; magnam laudem; magnam expectationem; certam ſempiternorum, inæſtimabiliumq; à Deo præmiorum ſpem. Tanta eſt enim Dei bonitas, vt rectam hominibus mentem immittat; vt exſuſcitet animos; vt ad rem gerendam incendat; vt bene gerendi rationem oſtendat; vt viam muniat; vt conatus adiuuet; vt ſi quid grauius patiatur obſiſtere, ſuorum ſcilicet virtutis exercendæ, atq; illuſtrandæ cauſa; tamen vbi illi omnia fuerint periclitati, voluntatem pro re accipiat; vt cum ipſe denique det velle, & perficere pro bona voluntate; ſua ipſius munera, atque in nos beneficia, ò miram bonitatem, perinde quaſi noſtra in ſe ſe officia amplectatur, remuneretur q;. His igitur nominibus gratulatur Duci Sanctiſſimus Dominus noſter, & præſentis gloriæ fructum, & repoſitorum eius pietati à Deo præmiorum longè vberrimam perennitatem: neq; dubitat, quin maiores indies ex eius virtute fructus ſit percepturus; ſic enim poſtulat maiorum ipſius gloria, expectant boni; flagitant tempora; exigunt ſumma Dei in eum beneficia, pollicetur optima ipſius natura, & pietas ſingularis. Quid enim ſibi vult, quid aliud loquitur legatio hæc tam honorifica; tam vera ſuperiorum Ducum Apoſtolicæ poteſtatis cultus commemoratio? tam teſtificata Caroli ipſius ſanctiſſimo Domino noſtro obediendi profeſſio? Sunt hæc, cæteraq; omnia, quæ ſunt de illius voluntate, ſtudio, expectatione, prudenti, diſerta, graui oratione explicata, magna atque illuſtria illius pietatis documenta. Quæ quidem Sanctiſſimus Dominus noſter vnà cum his venerabilibus fratribus ſuis ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus agnoſcit, amplectiturq; libentiſſime. Pollicetur Duci viciſſim, defertq; omnem caritatem, auctoritatem, operam, ad omnia, quæ ad ipſius amplitudinem, & gloriam pertinebunt, precatur ei, filioloq; quo nuper eſt auctus, coniugiq;, & Regij generis maieſtate, & heroicarum virtutum præſtantia ſpectatiſſimæ, omnem felicitatem.*

ROMAE Apud Iacobum Ruſſinellum. 1586.

2
1033.9
956664

1033. 2